

В. В. Ємець,
к. е. н., експерт ГО "Стратегічна група" Софія"
ORCID ID: 0000-0002-8747-2961

DOI: 10.32702/2306-6806.2022.5.68

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ТА МІСЦЕВИЙ АСПЕКТИ

V. Yemets,
PhD in Economics, expert NGO "Strategic group "Sofia"

ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE POST-WAR PERIOD IN UKRAINE: REGIONAL AND LOCAL ASPECTS

У статті йдеться про необхідність, напрями та інструменти повоєнного відновлення в Україні на регіональному та місцевому рівнях. Зазначається, що прийняття основних стратегічних рішень щодо вектору економічного розвитку регіонів є відповідальністю центральної влади, тоді як змістовне наповнення економічного розвитку має бути сферою відповідальності місцевої влади, у тому числі органів місцевого самоврядування на рівні регіонів, районів та громад. Формування умов для економічного розвитку на регіональному та місцевому рівні має включати в себе наступні заходи: забезпечення першочергової ролі місцевої влади у формуванні стратегії регіонального розвитку; забезпечення стратегічного планування та прийняття середньо— і довгострокових програм розвитку територій; розширення фінансової бази місцевого самоврядування; збільшення ролі та максимальне розширення повноважень місцевої влади та розроблення відповідних правових механізмів щодо створення умов ведення бізнесу; збільшення інституційних та фінансових ресурсів місцевої влади для управління інвестиціями; посилення координації функцій центральної та регіональної влади; посилення участі та можливостей органів місцевого самоврядування у програмах транскордонного та регіонального співробітництва з країнами ЄС; посилення ролі місцевих бюджетів у здійсненні інвестицій в регіонах та удосконалення системи місцевих фінансів; розвиток міжрегіональної співпраці та участі різних регіонів у спільних проектах тощо.

The article deals with the need, directions and tools of post-war reconstruction in Ukraine at the regional and local levels. It is noted that the main strategic decisions on the vector of economic development of regions are the responsibility of the central government, while the content of economic development should be the responsibility of local authorities, including local governments at the regional, district and community levels. Creating conditions for economic development at the regional and local levels should include the following measures: ensuring the primary role of local authorities in shaping the strategy of regional development; ensuring strategic planning and adoption of medium— and long-term development programs; expanding the financial base of local self-government; increasing the role and maximizing the powers of local authorities and developing appropriate legal mechanisms to create the conditions for doing business; increase the institutional and financial resources of local authorities for investment management; strengthening coordination of central and regional government functions; strengthening the participation and capacity of local governments in cross-border and regional cooperation programs with EU countries; strengthening the role of local budgets in investing in the regions and improving the system of local finances; development of interregional cooperation and participation of different regions in joint projects, etc. The proposed directions and tools of regional and local development in

the postwar period will not only contribute to the overall economic recovery, but also create opportunities to address a number of long-standing problems, such as leveling regional disparities, improving energy security at the local level, improvement of spatial and territorial development, structure of the local economy, etc.

Ключові слова: регіональний розвиток, місцевий розвиток, економічне відновлення, місцеве самоврядування, місцева економіка.

Key words: regional development, local development, economic recovery, local self-government, local economy.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Завдання відродження України, і зокрема її економіки, промислової та соціальної інфраструктури, системи відтворення людського капіталу, має кілька вимірів. Так, на національний вимір необхідний для формування загальної "рамки", створення зрозумілого образу економіки майбутнього в цілому. В той же час, регіональний та місцевий виміри дають можливість забезпечити реалізацію загальнонаціональних завдань на окремо взятих територіях країни, таким чином "вирівнюючи" певні регіональні відмінності у контексті загальнонаціональних цілей і завдань. У зв'язку з цим осмислення напрямів змін у контексті повоєнного відновлення економіки на регіональному та місцевому рівнях є запорукою вдалого та ефективного відновлення та відбудови всього соціально-економічного механізму України.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою статті є розробка та викладення напрямів економічного розвитку України у повоєнний період на регіональному та місцевому рівнях, а також визначення основних пріоритетів і інструментів на яких центральна і регіональна влада мають зосередити свої зусилля.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідженням різних аспектів економічного розвитку України, зокрема їх регіональних та місцевих аспектів займалась і займається велика кількість вчених з України, серед них: В. Геєць, Ю. Уманців, М. Ільїна, Х. Прицула, Г. Возняк та інші.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розвиток місцевого самоврядування і розширення повноважень територіальних громад є наріжним каменем гарантування безпеки, економічного зростання і соціальної стабільності єдиної України. На регіональному та місцевому рівнях існує більше можливостей для заохочення бізнесу та залучення інвестицій: простіше та швидше створити необхідні умови для запуску бізнес-процесів, налагодити контакти та встановити партнерські відносини з інвесторами, виконати пілотні проекти тощо. Як влучно висловились українська вчена Г. Возняк: "регіональний розвиток за своєю суттю — це економічна концепція, яка враховує взаємний вплив економічної діяльності та інтеграції ринків на територіально-географічні об'єкти" [1; 8].

Прийняття основних стратегічних рішень щодо вектору соціально-економічного розвитку регіонів є відповідальністю центральної влади, тоді як змістовне наповнення соціально-економічного розвитку має бути сферою відповідальності місцевої влади, у тому числі органів місцевого самоврядування на рівні регіонів, районів та громад. Це передбачає посилення суб'єктності місцевої влади.

Оновлені "правила гри" для регіональної місцевої влади та взаємодії бізнесу повинні передбачати такі основні напрями:

— Забезпечення першочергової ролі місцевої влади у формуванні стратегії регіонального розвитку та надання їй достатньої кількості інструментів для реалізації цієї стратегії. Місцеві громади тільки тоді отримають реальну самостійність і тільки тоді зможуть бути відповідальними за ситуацію на місцях, коли одержать право самостійно планувати свій розвиток і матимуть для цього відповідні ресурси і механізми. Місцеві ради повинні отримати реальну можливість щодо ухвалення місцевого бюджету, стратегії регіонального розвитку, інших документів щодо планів розвитку регіонів, готувати проекти цих документів та відповідати перед місцевими радами та громадами.

— Забезпечення стратегічного планування та прийняття середньо- і довгострокових програм розвитку територій. Для цього треба створити правову базу, забезпечити співпрацю місцевого самоврядування, уряду, приватних інвесторів. Гармонізувати процеси формування місцевих бюджетів із регіональними інвестиційними пріоритетами та національними стратегічними завданнями. В. Борщевський та ін. вказують, що "більшість державних і регіональних програм... мають переважно декларативний характер або не забезпечуються необхідними фінансовими ресурсами, що ускладнює, а подекуди і цілком унеможливує їхнє виконання" [9].

— Розширення фінансової бази місцевого самоврядування та відповідність повноважень місцевої влади ресурсам, що є у розпорядженні органів місцевого самоврядування. Усі основні сфери життєдіяльності територіальних громад мають перебувати у сфері відповідальності органів місцевого самоврядування. У тому числі, питання соціальної і соціо-культурної політики, підтримки правопорядку, розвитку територій. При цьому на центральному рівні повинні залишатись функції забезпечення національної безпеки і оборони, реалізації зовнішньої політики.

— Збільшення ролі та максимальне розширення повноважень місцевої влади та розроблення відповідних правових механізмів щодо створення умов ведення бізнесу, а також залучення та управління інвестиціями, а саме щодо: створення умов для залучення інвестицій (інвестиційний клімат), усунення адміністративних та інших перешкод для інвестування, супроводження інвестиційних проектів на місцях, спільного інвестування та участі у проектах державно-приватного партнерства тощо. З цього приводу доцільно висловився С. Воскобійник, який зазначає, що залучення інвестицій на місцевий рівень є показником стабільності й успішності соціально-економічного розвитку певної територіальної громади. При цьому роль органів місцевого самоврядування в процесі залучення інвестицій має зводитися до виконання таких функцій: формування привабливого для інвестора іміджу територіальної громади; створення сприятливих умов для надходжень та ефективної

реалізації інвестицій; створення ефективних каналів для поширення інформації про інвестиційний потенціал відповідної території; посередництво в налагодженні контактів і співпраці між представниками місцевого бізнесу і потенційними інвесторами [2, с. 401].

— Збільшення інституційних та фінансових ресурсів місцевої влади для управління інвестиціями у рамках відповідних територій. Збільшення фінансових ресурсів місцевої влади в процесі бюджетної децентралізації збільшує "капіталоємність" місцевих бюджетів і таким чином розширює можливості та доступ органів місцевого самоврядування до залучення інвестиційних та кредитних ресурсів для регіонального розвитку, до участі у проектах спільного фінансування.

— Посилення координації функцій центральної та регіональної влади для більш ефективного управління інвестиційними ресурсами на національному та регіональному рівнях. Як пише І. Грищенко: "необхідність удосконалення управління розвитком регіонів в Україні нині зумовлена, з одного боку, загостренням конкуренції територій щодо залучення і збереження різноманітних ресурсів, а з другого — підвищенням ролі територій щодо реалізації економічних реформ та формування точок зростання" [3].

— Посилення участі та можливостей органів місцевого самоврядування у програмах транскордонного та регіонального співробітництва з країнами ЄС. На це робиться акцент в Угоді про Асоціацію України з ЄС, що свідчить про можливість використання транскордонного співробітництва як катализатора процесів європейської інтеграції України. Для цього необхідно передбачити створення інституційних можливостей заснування та розвитку різних форм транскордонного співробітництва, що підтримуються Євросоюзом. Насамперед, мова йде про євро регіони та об'єднання євро регіонального співробітництва, у форматі яких місцева влада повинна отримати додаткові можливості залучати інвестиції, зокрема, для реалізації спільних проектів транскордонного співробітництва. Як пишуть українські вчені Х. Притуда та Я. Калат: "розвиток транскордонного співробітництва спрямований в першу чергу на забезпечення високої якості життя мешканців прикордонних територій, інфраструктурне забезпечення відповідних територій, вирішення спільних проблем суміжних територій..." [8, с. 30].

— Посилення ролі місцевих бюджетів у здійсненні інвестицій в регіонах та удосконалення системи місцевих фінансів збільшення видатків органів місцевого самоврядування у капітальні інвестиції в основні фонди, в т.ч. у житлово-комунальний сектор (системи опалення, водопостачання та водовідведення), охорону здоров'я та освіту, транспорт (дороги), сільське господарство. На думку Т. Крикун: "Важливим є перетворення місцевих бюджетів у ефективний інструмент фінансово-економічного регулювання, створення інституційних умов для підвищення ефективності прогнозування і планування їх дохідної та видаткової частини, управління бюджетними коштами, розмежування бюджетних видатків на виконання делегованих і власних повноважень місцевого самоврядування, удосконалення системи регулювання міжбюджетних відносин" [7].

— Розвиток міжрегіональної співпраці та участі різних регіонів у спільних проектах з метою посилення відносин між поділеними та ізольованими територіальними громадами в т.ч. через вирішення спільних для регіонів проблем, формування транспортної, комунікаційної, інформаційної інфраструктури.

Основні механізми та інструменти політики регіонального розвитку:

— Удосконалення процесу розробки та реалізації стратегій для регіонів з метою забезпечення довгострокового планування та можливості коригування, орієнтації на потреби інвесторів, потреби та прагнення

конкретних регіонів; більш активне залучення громадськості до розроблення стратегії тощо.

— Розширення права місцевих рад із землекористування передавати місцевим радам право управляти землекористуванням на відповідних територіях, у тому числі за межами населених пунктів, за винятком територій, відведених під стратегічні об'єкти національного значення, заповідники тощо. Зараз місцеві ради мають право визначати землекористування тільки у межах населених пунктів.

— Розвиток місцевої/комунальної економіки — в умовах глибокої кризи української економіки однією з рушійних сил відновлення може стати розвиток комунальної економіки. Місцеве самоврядування повинно стати активним суб'єктом економічної політики. У цьому контексті треба конструктивно використовувати європейський досвід та адаптувати найбільш ефективні механізми розвитку місцевих громад до українських реалій.

— Розвиток транскордонної співпраці муніципалітетів України і країн ЄС та надання місцевій владі додаткових повноважень щодо питань транскордонного співробітництва: ініціювання спільних проектів, пошуку партнерів та вибір формату співпраці, участі у спільному інвестуванні проектів тощо. Реалізація таких проектів на місцях дозволить створити позитивні приклади співпраці, поглибити ланцюжки кооперації з європейськими партнерами, швидше адаптувати місцевий бізнес до європейських стандартів та закріпитися на європейському ринку. Значний потенціал для розвитку закладений у проектах транскордонної співпраці українських та польських територій, зокрема в євро регіоні "Карпати" й у програмах транскордонного співробітництва України, Польщі та Словачії.

— Підвищення ефективності використання таких інструментів як Державний фонд регіонального розвитку, державні замовлення, інвестиційні субвенції для стимулювання капітального інвестування на місцях. Спрямування діяльності Державного фонду регіонального розвитку в першу чергу на запуск та фінансування стратегічних регіональних капітальних проектів, пріоритет — підтримка інтегрованих програм та інфраструктурних проектів, що можуть стати катализаторами розвитку на місцях.

— Проведення ревізії використання на місцях таких економічних інструментів, як спеціальні режими економічної діяльності (індустріальні парки, ТПР, спеціальні економічні зони), більшість з яких на сьогодні не використовуються. Вивчення європейського досвіду щодо створення транскордонних індустріальних парків, підготовка відповідного нормативного забезпечення для його запровадження з метою стимулювання використання новітніх технологій, створення робочих місць, розширення ринків збуту тощо.

— Запровадження гнучких інноваційних форм і механізмів стимулювання та підтримки розвитку малого та середнього бізнесу (з використанням європейського досвіду, в т.ч. надання венчурного або початкового капіталу, грантів та позик) для стимулювання місцевої економічної ініціативи, в тому числі через залучення коштів міжнародної технічної допомоги, грантів міжнародних організацій, використання механізму кластеризації тощо.

— Розвиток туризму з метою стимулювання економічного і соціального розвитку регіонів та наповнення місцевого та державного бюджету, в т.ч.: прийняття відповідного законодавства та створення нормативної бази, що регулює питання стандартизації та сертифікації робіт і послуг у туристичному бізнесі, удосконалення податкової політики тощо.

— Проведення підготовки та тренінгів керівного і кадрового складу органів місцевого самоврядування з метою посилення спроможності та якості врядування місцевих і регіональних громад та влад. Потрібні на-

вчальні програми для посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад та державних службовців з питань децентралізації фінансової системи, зміцнення матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування, участі в донорських проектах.

— Більш активне задіяння потенціалу місцевого самоврядування та громадськості шляхом максимального залучення жителів територіальних громад до прийняття управлінських рішень; забезпечення відкритості та підзвітності органів місцевого самоврядування; розроблення механізмів контролю за якістю надання населенню адміністративних, соціальних та інших законодавчо визначених послуг тощо.

— Удосконалення на законодавчому рівні фінансових та організаційних механізмів державно-приватного партнерства з метою розширеного впровадження на місцевому та регіональному рівнях.

В умовах гострої необхідності надання імпульсу розвитку місцевої економіки набуває актуальності використання інструментів, які надають місцевому самоврядуванню можливості для спільного фінансування проектів місцевого розвитку з місцевою бізнес-спільнотою, з приватними і громадськими ініціативами. Крім того, ці інструменти дозволяють стимулювати ті сектори економік міст і сіл, які є найбільш пріоритетними для вирішення завдань розвитку конкретних територій.

Важливою умовою запуску місцевих економік є політика децентралізації, яка передбачає розширення повноважень органів місцевого самоврядування, підвищення їхньої суб'єктності та зміцнення фінансової спроможності. "Саме регіональний рівень публічної влади виступає основним бенефіціарієм від децентралізації публічної влади в унітарній державі. Крім нормативного оформлення, регіональний рівень публічної влади децентралізованої унітарної держави набуває специфічного статусу територіальної громади, населення якої потребує на сукупність прав та обов'язків, притаманних населенню територіальної громади, зокрема, право місцеве (регіональне) самоврядування" [4].

Створення місцевих підприємств з максимально відкритою і підконтрольною громадам діяльністю поверне довіру громадян і дозволить мобілізувати і спрямувати кошти внутрішніх інвесторів на загальні потреби громади. В свою чергу, це призведе до реабілітації фінансово-банківського сектора, розморожування кредитування, залучення інвестицій і створення робочих місць. Це стане стимулом для економічного розвитку міст і сіл, з урахуванням особливостей кожної конкретної території. З огляду на основні європейські тенденції територіального управління основна увага та фінансова підтримка держави повинні фокусуватись на проблемних територіях (малозаселені, віддалені, де відсутні суб'єкти господарювання, соціальна інфраструктура зруйнована, екологічна ситуація є критичною тощо) та точках зростання місцевих економік (природні, матеріальні активи або суб'єкти господарювання, чия діяльність за належних умов здатна надати поштовх для розвитку території) [5, с. 28]. Більш того, необхідність забезпечення продовольчої, екологічної та енергетичної безпеки, а також фінансування проектів розвитку на місцях все це об'єктивно ставить завдання розробки і впровадження нових підходів до розвитку місцевої економіки.

Розвитку місцевої економіки сприятимуть наступні інструменти:

— створення місцевих банків як фінансового інструменту підтримки комунальної економіки. Місцеві банки зможуть обслуговувати рахунки місцевих підприємств, акумулювати гроші суб'єктів місцевої економіки з метою фінансування інфраструктурних проектів, в тому числі надання довгострокового фінансування. Крім того, місцеві банки будуть сприяти формуванню каналів залучення зовнішнього фінансування з метою

отримання більш дешевих коштів від іноземних фінансових установ та міжнародних організацій;

— розвиток комунальної енергетики передбачає створення комунальних енергокомпаній із зовнішніми інвестиціями, які будуть працювати на основі відновлюваних джерел енергії або тих, яких достатньо в конкретному регіоні (горючі сланці, торф, деревина та ін). Підсумком реалізації подібних проектів може стати оновлення енерго- і теплогенеруючих виробничих фондів, зменшення залежності від дорогої імпоротної сировини, поліпшення якості послуг ЖКГ;

— створення комунальних фондів спільного інвестування в реконструкцію житлового фонду за участю мешканців та місцевого бізнесу. Створення таких фондів може ініціювати місцева влада, а їхнє фінансування може проводитися за рахунок інвестиційної складової місцевих бюджетів, внесків мешканців, а також грошей місцевого бізнесу. З таких фондів буде фінансуватися ремонт і утеплення будинків, прокладання нових інженерних мереж і т.д.;

— запуск формату "муніципально-приватного партнерства", яке дозволяє без приватизації майна (яке перебуває в комунальній власності) залучати приватних партнерів до його модернізації, створення та управління. Цей інструмент дозволить підвищити ефективність управління, залучити інвестиції, впровадити інноваційні рішення, розподілити підприємницькі та інвестиційні ризики між партнерами.

Прикладом такого партнерства може бути спорудження комунальних платних доріг між населеними пунктами, а також розвиток місцевих транспортних компаній (для забезпечення транспортним сполученням найбільш віддалених територій);

— розвиток комунальних медичних установ, що буде набувати все більшої актуальності в умовах скорочення державного фінансування об'єктів сфери охорони здоров'я. Підтримка діяльності комунальних медичних установ повинна бути спрямована на реалізацію двох завдань. По-перше, збільшення доступу місцевих жителів до отримання більш широкого переліку сучасних медичних послуг. По-друге, поліпшення якості послуг, що вже надаються на місцях. Як приклад, приватний інвестор може закупити медичне обладнання, а місцева влада може передбачити спільне фінансування даного проекту або, наприклад, надання медичному закладу пільг з оренди приміщення;

— створення мережі продуктових кооперативів, через які будуть реалізовуватися в тому числі соціальні продовольчі товари. Такі кооперативи виконуватимуть два важливих завдання: вони будуть являти собою ринок збуту для продукції місцевих фермерів і фермерських господарств, а місцеві жителі отримають можливість купувати більш доступні і якісні продукти місцевого виробництва в своїх населених пунктах. Ці кооперативи будуть альтернативою торгівельним мережам і будуть орієнтовані на потреби місцевих покупців та виробників. Доступності продукції в кооперативах можна буде досягти за рахунок уникнення зайвих ланок посередників, а також підтримки місцевої влади, зокрема надання пільг для оренди приміщень тощо.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Запропоновані напрями та інструменти регіонального та місцевого розвитку у повоєнний період сприятимуть не тільки загальному економічному відновленню, а й створять можливості для вирішення низки давніх проблем, таких як: вирівнювання диспропорцій регіонального розвитку, підвищення енергетичної безпеки на місцевому рівні, підвищення показників екологічності та ефективності виробництва, покращення просторово-територіального розвитку, структури локальної економіки та ін.

Для вчених, які мають намір присвятити свої дослідження тематиці пов'язаній з економічним розвитком та відродженням економіки України на регіональному та місцевому рівнях, відкривається досить широкий спектр напрямів для досліджень — наукові пошуки можуть стосуватися, як найбільш перспективних напрямів розвитку окремо взятих територій та локацій, так і пошуку балансу між розвитком проектів національного значення та локального у контексті планування поствоєнного відродження економіки України.

Література:

1. Возняк Г. В. Регіональний розвиток: сутність і методична основа. Регіональна економіка. 2015. № 3. С. 34—43.

2. Воскобийник С. І. Політика органів місцевого самоврядування щодо залучення інвестицій. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. 2012. Вип. 1. С. 399—405.

3. Грищенко І. М. Зарубіжний досвід управління регіональним розвитком. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 5. — URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1245> (дата звернення: 25.04.2022).

4. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року: постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385.

5. Льїна М.В., Шпильова Ю.Б. Інституціональне середовище формування стратегії розвитку територіальних громад. Приазовський економічний вісник. 2020. Випуск 1 (18). С. 26—31.

6. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін. 2015. 336 с.

7. Крикун Т. І. Місцеві бюджети як інструмент економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць. Ефективна економіка. 2020. № 12. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8470> (дата звернення: 25.04.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.124

8. Прутула Х., Калат Я. Розвиток євро регіонального співробітництва України та ЄС: сучасний стан та перспективи. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2015. Вип. 6 (116). С.27—31.

9. Проблеми та перспективи розвитку сільських територій України (на прикладі Карпатського регіону): науково-аналітична доповідь [В. В. Борщевський, Х. М. Прутула, В. Є. Крупін, І. М. Куліш]; НАН України. Ін-т регіон. досліджень; [наук. ред. В. В. Борщевський]. Львів, 2011. 60 с.

10. Уманців Ю. М., Міняйло О. І. Економічна політика держави в умовах глобальних трансформацій. Економіка України. 2018. №9. С. 37—49.

References:

1. Wozniak, G. (2015), "Regional development: essence and methodical basis", Regional economy, vol. 3, pp. 34—43.

2. Voskobiynyk, S. (2012), "Policy of local governments to attract investment", Scientific Bulletin of the Academy of Municipal Administration, Series: Management, Vol. 1, pp. 399—405.

3. Grishchenko, I. (2018), "Foreign experience in managing regional development", Public administration: improvement and development, vol. 5, available at: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1245> (Accessed 25 Apr 2022).

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), Resolution "State strategy of regional development for the period up to 2020", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF#Text> (Accessed 25 Apr 2022).

5. Ilyina, M. and Shpilova, Y. (2020), "Institutional environment of formation of strategy of development of territorial communities", Priazovsky Economic Bulletin, vol. 1 (18), pp. 26—31.

6. Heitz, V. (2015), Innovatsijna Ukraina 2020: natsional'na dopovid' [Innovative Ukraine 2020: national report], Kyiv, Ukraine.

7. Krykun, T. (2020), "Local budgets as a tool for economic development of administrative-territorial units", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8470> (Accessed 25 Apr 2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.124

8. Prytula, H. and Kalat J. (2015), "Development of Euroregional cooperation between Ukraine and the EU: current status and prospects", Socio-economic problems of the modern period of Ukraine, vol. 6 (116), pp. 27—31.

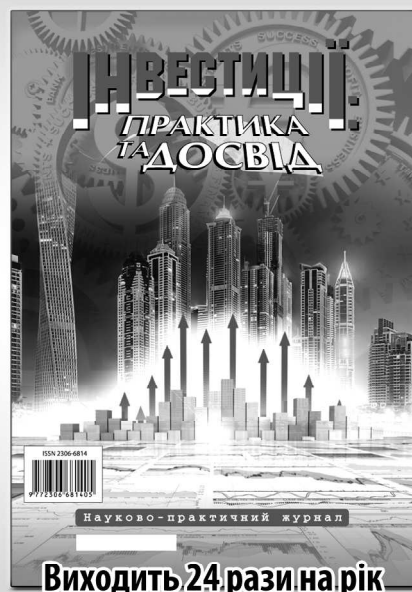
9. Borschchevsky, V., Prytula, H., Krupin, V. and Kulish, I. (2011), Problemy ta perspektyvy rozvytku sil's'kykh terytoryj Ukrainy (na prykladi Karpats'koho rehionu): naukovo-analitychna dopovid' [Problems and prospects of development of rural areas of Ukraine (for example Carpathian region): scientific and analytical report], NAS of Ukraine, Inst region. research, Lviv, Ukraine.

10. Umantsiv, Y. and Mynyailo, O. (2018), "Economic policy of the state in the context of global transformations", Ukraine economy, vol. 9, pp. 37—49.

Стаття надійшла до редакції 06.05.2022 р.

ІНВЕСТИЦІЇ. ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

www.investplan.com.ua



Передплатний індекс: 23892

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292